

Tekst 1 er hentet fra Dagsavisen og tekst 2 fra boka *Infomania – råbra rekorder, topp 10 og fakta*.
Bruk begge tekstene når du svarer på oppgavene.

Tekst 1:

Per Øyvind Bonkerud skal til Tanzania og får vaksiner av lege Gunnar Hasle ved Reiseklinikken i Oslo. Foto: FRODE HANSEN.

Feriefrykt

På sommeren er det høysesong på legekontor og klinikker som tilbyr vaksiner og tropemedisin. Mange reiser til varmere strøk, men frykter edderkopper, slanger, hai og malaria. Lege Gunnar Hasle ved Reiseklinikken får mange spørsmål om slanger og edderkopper, men også om krokodiller, pirajaer, guinea-orm og sjørøvere. For selv om det ikke er mange turister som angripes av noen av disse, er det likevel mange som frykter dem.

– Særlig har mange spørsmål om slanger når de skal ut og reise. Selv om det er liten risiko for å bli bitt, bør man ha støvler og bukser på når man skal inn i områder med mye slanger. Og det er greit å la guiden gå først. Ikke bare fordi de kjenner naturen der bedre enn det turistene gjør, men også fordi de kan skremme bort eventuelle slanger, forteller Hasle.

– Selv om det er farlige dyr turistene er redde for, er det ikke det de burde frykte når de tar turen til utlandet. Det er nemlig trafikkulykker og malaria som er de største farene.

Farlige? Dette er to dyr som mange ferieturister frykter.

Tekst 2:

Dødelige skapninger

Dyrene i tabellen nedenfor er noen av de mest dødbringende på kloden – de dreper flest mennesker i året. Noen er glupske rovdyr, mens andre er bærere av sykdom.

				Antall døde
1	Mygg	(malaria)	Disse små insektene er bærere av flere livsfarlige sykdommer – én av disse er malaria.	725 000
2	Brilleslange		Den kraftige giften i brilleslangens bitt kan gi hjertesvikt og kvelning.	50 000
3	Hund	(rabies)	Den største risikoen ved hunder er å bli bitt av en hund som har rabies. Mindre enn 10 prosent av de som blir bitt, overlever.	25 000
4	Tsetseflue	(sovesyke)	Denne blodsugende flua er bærer av en parasitt* som gir den dødbringende sovesyken.	10 000
4	Rovtege	(Chagas' sykdom)	Blodsugende tege, en type insekter, sprer Chagas' sykdom, som gir dødelig hjertesvikt.	10 000
4	Ferskvanns-snegl	(bilharzia)	Bilharzia er en sykdom som kommer av små parasitter som slippes ut i vannet av snegler.	10 000
7	Rundorm	(ascaris)	Denne parasitten lever i innvollene til om lag 15 prosent av verdens befolkning.	2500
8	Bendelorm		Mange har bendelorm i tarmene uten å ta skade av det, mens andre dør av infeksjoner** som parasitten forårsaker.	2000
9	Krokodille		Saltvannskrokodiller biter tak i byttedyr og drar dem under vann for å drukne dem.	1000
10	Flodhest		Flodhester er svært aggressive og kan angripe folk uten forvarsel.	500

* en parasitt lever på andre dyr og kan være årsak til sykdommer eller alvorlige plager.

** infeksjoner er sykdommer som skyldes bakterier eller virus.

1 Hvilket dyr er det de fleste turistene frykter, ifølge Gunnar Hasle?

- A slange
- B hund
- C krokodille
- D piraja

2 Hvilket dyr bør ferieturistene faktisk være redde for, ifølge Gunnar Hasle?

- A slange
- B mygg
- C krokodille
- D edderkopp

3 I tabellen finner vi flodhest, men ikke et farlig rovdyr som hai. Hva kan være grunnen til det?

- A Mennesker er mer redde for flodhest enn for hai.
- B Flodhest dreper flere mennesker enn hai i året.
- C Tabellen inneholder bare dyr som lever på land.
- D Tabellen inneholder bare dyr som lever i varme strøk.

4 Hvorfor er Gunnar Hasle intervjuet i teksten «Feriefrykt»?

- A Han har hatt flere tropesykdommer.
- B Han har reist mye i land der det finnes farlige dyr.
- C Han er ekspert på slanger.
- D Han er ekspert på reisemedisin.

Elevenes svar på oppgaver til «Feriefrykt» og «Dødelige skapninger»

I dokumentet «Analyse av prøven med elevenes svarfordeling» presenteres resultatene på hver enkelt oppgave i prøven. Dokumentet publiseres i PAS-Prøver sammen med lærerveiledningen, og kan lastes ned etter gjennomføringen av nasjonale prøver i lesing.

Resultatene vises i form av prosentandel elever som har valgt de ulike svaralternativene. De riktige svarene er markert med gult. Vel så interessant som å se på de riktige svarene, er det å studere hva de elevene som svarte feil, faktisk svarte. De gale svaralternativene i flervalgsoppgavene representerer misforståelser eller mangelfull forståelse av enten teksten eller oppgaven. Elevenes feilsvar kan dermed si noe om hva elevene ikke har forstått, og kan gi lærere verdifull kunnskap om elevenes lesekompetanse og hva de bør jobbe videre med.

Tallene i margen viser prosentandel elever som har valgt de ulike svaralternativene.

1 Hvilket dyr er det de fleste turistene frykter, ifølge Gunnar Hasle?

- 74 **A slange**
- 6 B hund
- 12 C krokodille
- 5 D piraja
- 3 *Ubesvart*

2 Hvilket dyr bør ferieturistene faktisk være redde for, ifølge Gunnar Hasle?

- 20 A slange
- 64 **B mygg**
- 8 C krokodille
- 5 D edderkopp
- 3 *Ubesvart*

3 I tabellen finner vi flodhest, men ikke et farlig rovdyr som hai. Hva kan være grunnen til det?

- 13 A Mennesker er mer redde for flodhest enn for hai.
- 49 **B Flodhest dreper flere mennesker enn hai i året.**
- 12 C Tabellen inneholder bare dyr som lever på land.
- 23 D Tabellen inneholder bare dyr som lever i varme strøk.
- 3 *Ubesvart*

4 Hvorfor er Gunnar Hasle intervjuet i teksten «Feriefrykt»?

- 9 A Han har hatt flere tropesykdommer.
- 32 B Han har reist mye i land der det finnes farlige dyr.
- 9 C Han er ekspert på slanger.
- 47 **D Han er ekspert på reisemedisin.**
- 3 *Ubesvart*

Leseoppdrag til «Feriefrykt» og «Dødelige skapninger»

I dokumentet «Veiledning til lærere – Oppfølging og videre arbeid med prøven» finner du flere tips til hvordan du kan gi god leseopplæring med utgangspunkt i tekstene og oppgavene fra årets nasjonale prøve i lesing. Dokumentet publiseres i PAS-Prøver og kan lastes ned etter gjennomføringen av nasjonale prøver.

Arbeid i par:

- Sett elevene sammen i par eller små grupper. Del ut begge tekstene. Gi følgende instruks til elevene:
 - Les og sammenlign innholdet i de to tekstene: Hva har tekstene til felles?
 - Skriv ned hva turister frykter når de reiser på ferie, ifølge tekst 1 «Feriefrykt».
 - Undersøk hvilke av dyrene oppgitt i tekst 1 «Feriefrykt» som er listet opp i tabellen i tekst 2 «Dødelige skapninger».
 - Hvem er Gunnar Hasle?

Plenumsdiskusjon i klassen:

- Hva bør turister frykte på ferie, og hva trenger de ikke å frykte, ifølge de to tekstene?
- Hvorfor er Gunnar Hasle intervjuet i tekst 1 «Feriefrykt»?